אוהב ישראל — קרח

ויקח קרח בן יצהר וגו'. כבר נאמר ונשנו מדרשים רבים על לשון ויקח ועוד יש לאלוה מילין ואענה גם אני חלקי. וע"פ דברינו אלה יבואר עוד כמה דברים נפלאים. והוא כי קרח אדם גדול היה כמבואר בדחז"ל. ומה ראה לעשות כזאת. וגם יתבאר מה היתה התשובה על ענין מחלוקתו. ועוד כמה דברים. ובהעיר לב ושום שכל י"ל כי הנה כתיב עוטה אור כשלמה וכבר מבואר זה למעלה בפ' במדבר. וידוע דהכהנים הם בחי' חסד וכל מעשיהם ועבודתם הי' הכל בחשאי והלוים הם בחי' גבורה ולכן היו מעשיהם ועבודתם בדיבור ונעימות קול ובצלצלים ובכנורות וזהו בחי' חשמ"ל כביכול. כי כללות ישראל הוא בבחי' קומה שלימה כביכול וכהנים הם בבחי' ח"ש שהיה עיקר עבודתם רק במחשבה ובחשאי. והלוים הם בבחי' מ"ל. דאיהו דיבור. וזהו סוד הוי"ה אדנ"י הוי"ה במחשבה ואד"ני בדיבור וקרח היה רוצה להיות ג"כ בבחי' ח"ש. ויהיו מעשיו ועבודתו בחשאי ובמחשבה ולהעשות כ"ג כדי להעלות ולייחד ולקשר עולמות עליונים הק'. והיה לו הוכחה לזה משמו ושם אבותיו כי שמו של אדם הוא בחי' ושורש נשמתו וקר"ח הוא מספר ח"ש וגם יצהר הוא שמן כמו תירושך ויצהרך וכשמריקין את השמן מכלי לכלי אינו משמיע שום קול אשר לא כן הוא בשאר משקין. וגם כי שמן רומז למשח רבות עילאה קדישא. סוד חכמה עילאה. בסוד יו"ד משם הוי"ה הק' בהוב"ש. וגם קהת הוא לשון אסיפה כמו ולו יקהת עמים. וגם לוי הוא לשון חיבור וקישור ומכ"ז לקח לו קרח ראיה והוכחה שהוא ראוי להעשות כהן. ויהיה בבחי' ח"ש סוד עלמין עילאין קדישין. אבל לא כן הי' ציווי הבורא ית' וית'. רק שיהיו הלוים בבחינתם ומעמדם ושורשם ומשם יראו לקשר ולייחד עלמין עילאין קדישין. ולזה היה כעין תשובה על דברי קרח כי היה שואל כענין אך שהי' נגד רצון הבורא בהוב"ש וזהו תשובתו מ"ש בסוף פ' זו:

ואל הלוים תדבר וגו' כי תקחו וגו' המעשר והרמותם ממנו וגו'. כי המעשר שלקחו הלוים הוא בסוד יו"ד משם אדנ"י הק' והתרומת מעשר שנתנו הלוים להכהנים שהוא מעשר מן המעשר. והי' לו כל דין תרומה גדולה הוא בסוד יו"ד משם הוי"ה הק'. וזהו והרמותם ממנו לשון הרמה ועלייה תרומת ה' מעשר היינו יו"ד עילאה משם הוי"ה הק'. מן המעשר היינו מן היו"ד משם אדנ"י הק'. והיינו מבחי' הלוים ושורשם שהוא בחי' גבור"ה. בחי' מ"ל שהוא דיבור יראו להעלות ולקשר עלמין עילאין קדישין. אשר הם בחי' ח"ש ומחשבה וזהו ונחשב לכם תרומתכם. ונחש"ב הוא לשון מחשבה כדגן מן הגורן הגר"ן הוא מספר ג' שמות אלהים שהם שורש הדינין וגבורות והמתקתן הוא כמ"ש אל אלהים ה' דיבר כו'. והיינו ע"י השם אל. וע"י שם הוי"ה ואלו שני שמות הק' הם מספר ז"ן והם שמות החסדים והרחמים. וע"י נמתקו הגבורות שהם הג' אלהים ודגן הוא ג"כ מספר אל הוי"ה. וזהו ונחשב לכם תרומתכם. היינו העליי' וקישור והיחוד העולמות העליונים יהי' כדג"ן מן הגר"ן. וכנ"ל שהם המתקת הדינין בשורשם. וכמלאה מן היקב. היינו המילוי מהאותיות של יקב שהם כזה יו"ד קו"ף בי"ת והמילוי לבד הוא מנין תק"ו שהוא ממש מספר שם הק' אב"ג ית"ץ שהוא סוד חסד שבגבורה. וגם יק"ב הוא אותיות השם הק' יב"ק. דאיהו סוד י"חוד ב"רכה ק"דושה. וכ"ז היה תשובה אל הלוים שמבחינתם ושורשם יוכלו ג"כ להעלות ולייחד עלמין עילאין קדישין. ולהמתיק הדינין בשורשן ולהיות ג"כ בבחי' ח"ש ומחשבה. וע"פ דברינו הנ"ל יובן מה דאיתא במדרש א"ר לוי למה חלק קרח על משה אמר אני בנו של שמן כו' עיי"ש. והמשכיל יבין כ"ז:

ויקח קרח וגו' במדרש שלקח מקח רע לעצמו. ביאור דברים אלו הוא. דהנה כתיב ביחזקאל ואתה כי הזהרת רשע ולא שב מרשעו ומדרכו גו'. הוא בעונו גו' נפשך הצלת. ולכאורה הוא אינו מובן. מה משמיענו בזה הכתוב שהרשע בעונו ימות בודאי הדין נותן כך שהרשע ימות בעונו ועוד מה זה הוא הבטחה להצדיק המוכיחו. איזה טובה תצמח לו מזה. ומה ירויח בזה שהרשע ימות בעונו:

אמנם כן הנה יש ב' מיני צדיקים בעולם יש צדיק שמדחה את הרע מעליו מכל וכל ואין לו שום מציאות אצלו מחמת שמזכך ומטהר גופו כ"כ ואינו יכול להמציא בו כלל. ויש צדיקים שאין להם הזדככות כ"כ ואז יש כח ומציאות להרע להמצא אצלו ח"ו. אך מחמת יראת ה' ופחדתו ממנו ית' ועוצם גודל אהבתו להש"י ואהבת הטוב הוא בוחר בטוב ומואס ברע ומכניעו ומשעבדו תחת הקדושה. והנה ידוע דכל דבר חושק תמיד לדבק לשורשו ומקורו. ובמקום שיש לו

התנשאות וחשיבות ודבר החשוב אצל הצדיק הוא רק טוב וזהו העיקר בעיניו וכל מגמתו ורצונו הוא רק לעשות טוב. ובוחר בו בכל עת ורגע. ומציאות הרע אף שנמצא אצלו מכ"מ הוא נמאס בעיניו מאוד. אבל אצל הרשע הוא להיפוך שאומר לרע טוב כו' שבוחרים תמיד ברע ומנשאים אותו כי הוא הוא החשוב בעיניהם. והטוב הוא נמאס בעיניהם. הגם שיזדמן לפעמים שעושין איזה מעשה או ענין טוב הוא רק מההכרח או מחמת איזה פניה ר"ל. והנה כשמזדמנים אלו השנים היינו הצדיק והרשע להדדי. וזה בזה נפגשו ע"י איזה התווכחות שהצדיק מוכיח להרשע על מעשיו אשר לא טובים המה או שמקבל הצדיק יסורים ע"י הרשע שמיצר לו. אז מתעוררים הכוחות הכמוסים אצל כ"א. היינו הטוב שכמוס וגנוז בתוך הרשע רואה ומבין היאך הוא נבזה ונמאס בעיני הרשע ואינו משגיח עליו. והיאך הוא יהיה חשוב ויקר בעיני הצדיק. אז מאוד הוא נכסף ומתאווה וחושק לידבק בשורשו. ר"ל בטוב שיש בהצדיק כי רב הוא. ואז נעשה הטוב שיש בהצדיק כאבן השואבת ושואב אליו כל טוב שנמצא בהרשע. וכן מיעוטא דמיעוטא מהרע שנמצא אצל הצדיק כשרואה ומבין היאך הוא נבזה ונמאס מאוד בעיני הצדיק. והיאך יהי' מנושא ומרומם וחשוב בעיני הרשע. אז מיד הוא נמשך ויוצא מהצדיק המוכיח להרשע ואינו שומע לו. ונדבק בהרשע שהוא שורשו ושם קנה מקומו. ומה לו להיות מעונה וכבול ואסור בזיקים אצל הצדיק שמכניעו בכל עת ורגע. וכיון שהשיג ומצא מקום הטוב ויפה לו ויהא שם בחשיבות גדול מיד הוא נמשך אחריו. כי הוא מקורו ושורשו וכל מין נמשך אחר מינו. וזינא בתר זינא. נמצא הטוב שיש בהרשע נחלץ ויוצא ממנו ונמשך אל הצדיק ונדבק בשורשו הטוב והרע שאצל הצדיק יוצא ממנו ונמשך לתוך הרשע ונדבק לשורשו. וזהו הי' כוונת שעיר המשתלח שהיו שולחין הכנ"י כל העונות וחלקי הרע שהיו בהם אל המדברה למקורו ושורשו. ואז הרע נמשך אל מקורו וקובעין לו שם דוכתא בתהומא רבא אל ארץ גזירה. כי הרע אף שנדחה ממקום שהיה שם צריך ליתן לו מקום חנייתו. וכמ"כ כשהצדיק מוכיח להרשע ואינו שומע לו. אז מצא הרע שאצל הצדיק מקום ללין. והרע קובע מקומו אצל הרשע. וקנה שם מקומו כי הוא מקורו ושורשו. ובזה תבין כוונת הגמ' זכה נוטל חלקו וחלק חבירו בג"ע. לא זכה נוטל חלקו וחלק חבירו בגיהנם. כיון דהטוב יש לו שורש בעולם העליון בעוה"ב א"כ כיון שהטוב נמשך למטה להצדיק ממילא גם רוחניות הטוב שבעוה"ב נמשך אליו. וחלק הרע שאצל הצדיק עם חלקו בגיהנם נמשך להרשע ומענישין אותו גם על הרע של הצדיק כיון שבחר בו. אך באמת גם ענוש לצדיק לא טוב. שהצדיק אינו רוצה שע"י יענש הרשע ויירש גיהנם כפליים בכל חטאותיו. וזהו שהבטיחו הש"י להנביא שהזהירו להוכיח את הרשעים שלא ייראו ויפחד פן ואולי לא יטו אזנם לדבריו ולא יקבלו מוסריו ויהיו מזידין ואז יקבלו עונש ע"י וכנ"ל. ע"כ הבטיחו הש"י שהגם שלא ישמע למוסרו ואז בודאי יקבל הרשע עונש לא ימות עבור עונו של הצדיק רק הרשע בעונו ימות ולא יענש ע"י הנביא כי יהיה די לו בשלו. ואתה את נפשך הצלת ר"ל שאתה הפרשת והבדלת חלק הרע מנפשך ונמשך אחר הרע שבתוך הרשע ואתה תזכה לחלק חבירך שבג"ע שהטוב שבו הוא נמשך אצלך. כי הוא מקורו ושורשו. וא"כ גם חלק הטוב הרוחני שלו ג"כ נמשך אצלך ותטול חלקו בג"ע וכנ"ל. והבן כ"ז:

ומעתה יובנו דברי המדרש ויקח קרח שלקח מקח רע לעצמו. ר"ל שע"י המחלוקת שעשה עם משה ואהרן. עי"ז נמשך כל הרע שלהם לתוכו ואז נפרש ונבדל ממנו חלק הטוב שהיה בו ונמשך ונדבק במשה ואהרן. וז"ש התרגום ואיתפליג קרח. ר"ל שנחלק הטוב מהרע ונבדל ממנו והלך למקורו ושורשו והוא נשאר כולו רע כנ"ל והבן כ"ז. והש"י יברך אותנו בשלום. וכיה"ר אמן:

וישלח משה לקרוא וגו' בני אליאב ויאמרו לא נעלה. האי בני אליאב האמור כאן הוא לכאורה מיותר וגם מהו הלשון לא נעלה היל"ל לא נלך. אכן י"ל דהנה משרע"ה רשכה"נ היה דורש טוב לעמו וחפץ בטובתם ולזאת היה מחזר ע"כ הצדדים בכל האפשרי לבקש איזה עילה ועצה טובה כדי להחזיר לדתן ואבירם למוטב ולתקן את נשמותיהם. וראה והבין שהם רשעים גמורים גדולים ועצומים ואין שום עצה ותבונה להחזירם למוטב. לזה התחכם רשכה"נ לבוא למקור מחצב נשמותיהם אולי משם יוכל להעלותם ולתקנם. וזהו פי' הפסוק וישלח משה לקרוא לדתן ואבירם בני אליאב היינו שיקראו אותם בשם בני אליאב אביה' כי אביהם היה צדיק. וגם אליא"ב הוא אל"י א"ב ואולי ממקור מחצב נשמותיהם יוכל להחזירם ולתקנם ולהעלותם והם היו רשעים בתכלית הרשעות. וכשהבינו זאת אמרו לא נעלה אין רצונינו להיות לנו עלייה והבן. והש"י יזכנו שנהיה מאמינים בו ובהצדיקים ולא נהרהר אחריהם. וכיה"ר אמן: